

عنوان دستورالعمل : خودمراقبتی در آترزی مری				کد دستورالعمل :
تاریخ تدوین : آبان 1403	تاریخ ابلاغ : آبان ۱۴۰۳	تاریخ بازنگری : 1404	شماره ویرایش :	۱

آترزی مری: آترزی مری، یکی از ناهنجاری‌های مادرزادی یعنی نقص خلقتی در بدو تولد است که در نوزادان مشاهده می‌شود. مری لوله ای است که راه ارتباطی دهان با معده است.

در بیماری آترزی مری راه ارتباطی دهان با معده بسته است به یکی از شیوه مسدود شده است و نیاز است که با جراحی این مسیر باز شود.

در بسیاری موارد یک عمل جراحی در نوزادی انجام می‌شود و عمل‌های بعدی بعد از چند سال بنا به صلاحدید پزشک انجام می‌شود. چنانچه کودک شما به آترزی مری مبتلا بوده و تحت درمان قرار گرفته و برای تکمیل درمان نیاز مند مراقبت در منزل می باشد که با صبر و پشتکار شما تکمیل خواهد شد

* به لوله ای که از شکم به معده رفته و از آن طریق تغذیه شروع می شود لوله گاستروستومی یا سوند گاستروستومی می گویند.

دستورالعمل‌های خود مراقبتی در منزل * در صورت ترخیص نوزاد با گاستروستومی تعبیه شده جهت تغذیه نوزاد ، شیوه تغذیه از طریق گاستروستومی را از پرستار نوزاد بیاموزید و تا زمان جراحی تکمیلی و شروع تغذیه از راه دهان ، با رعایت توصیه های پرستار نوزادان از این طریق نوزاد را شیردهی کنید.

*شروع تغذیه از راه حداقل ۵ روز و ممکن است تا چند هفته بعد از پیوند (آناستوموز) صورت بگیرد.

*در موقع تغذیه از طریق دهان ،بدلیل تنگی احتمالی مری نوزاد، به آرامی شیر داده شود و از خسته شدن بیش از حد نوزاد جلوگیری کنید، تا از آسیب‌رسانی شیر به داخل راه تنفسی نوزاد ، جلوگیری شود. دقت بیشتری را برای این کار در نظر بگیرید و اجازه دهید هوای بلع شده توسط نوزاد با بالا نگه داشتن سر و سینه او و ماساژ ملایم پشت نوزاد، خارج شود.

*والدین باید علائم ناشی از اختلالات تنفسی مانند عدم تمایل نوزاد به شیر خوردن ، سرفه زیاد و دشواری بلع را در نظر بگیرند.

*به دلیل اینکه این شیرخواران به مدت طولانی نیاز به مراقبت خواهند داشت ، والدین باید یک محیط مناسب برای رشد و تکامل مطلوب شیرخوار فراهم کرده و نوزاد را با صمیمیت در آغوش بگیرند و رفتارهایی مثل بغل کردن، صحبت کردن و تکان دادن نوزاد را انجام دهند.

*در تغذیه از راه گاستروستومی باید شیرخوار را در وضعیت قائم نگه داشته و نوک سوند را به اندازه ۱۰ سانتیمتر (نیم وجب) بالاتر از سطح معده نگهداری کرده، اینکار مانع از برگشت محتویات معده به مری خواهد شد و همچنین باعث دفع هوا و عبور ترشحات معده به درون روده می شود.

*جهت باز بودن سوند بعد از هر بار تغذیه، مختصری آب یا هوا وارد کنید.

*پوست دور گاستروستومی را تمیز نگه داشته، خشک کرده و پماد بمالید.

*توسط چسب و گاز دور گاستروستومی را ثابت کنید تا جابجا نشود.

* شیرآزاد گاستروستومی بسته شود و در صورت نیاز حین تغذیه باز شده و مجدد با شیشه یا گیره مسدود شود. می توان با سرجی فیکس یا کش نرم و یا پارچه ای تمیز وقتی که تغذیه نمی شود، لوله گاستروستومی را به شکم ثابت کرد.

مواد غذایی شامل شیر و یا مواد غذایی خاص (طبق دستور پزشک) ، با مخلوط کن نرم و لطیف شود. (نظیر سوپ، پوره سیب زمینی، فرنی)

* دادن پستانک به شیرخوار می تواند نیاز مکیدن را ارضاء کند.

* کودک را از سرماخوردگی و یا سایر بیماریهای عفونی و یا واگیردار بیش از سایرین مراقبت و مواظبت کنید.

در صورت التهاب، قرمزی و یا وجود درد و چرک در اطراف گاستروستومی که نشانه عفونت می باشد هرچه سریعتر به پزشک معالج مراجعه کنید.

* دقت کنید که هیچ ضربه ای به شکم بیمار در محل عمل آناستوموز، وارد نشود مواظب بازی کودکان و یا هم بازیهای او باشید.

پیشگیری از عفونت: * شستشوی دستها قبل از هر تماس با نوزاد، قبل از شیردهی و شیردوشیدن لازم است.

* تا حد امکان نوزاد را به مکان های پرجمعیت نبرید و از تماس با افراد بیمار پرهیزید.

نکات قابل توجه در مصرف دارو:

* طبق دستور پزشک در دفترچه یا نسخه تحویلی و توصیه پرستار مقدار مناسب قرص خوراکی را داخل هاون کوچک کاملاً کوبیده و پودر موجود را با مقدار مناسب آب حل نموده و به نوزاد بخورانید.

* اسید فولیک، ویتامین ای و مولتی ویتامین را طبق دستور پزشک استفاده نمایید.

* آنتی بیوتیک را حتماً سر ساعت استفاده نماید.

* داروی ضد تشنج مثل فنوباربیتال و فنی توئین طبق دستور پزشک و سر ساعت داده شود. بطور ناگهانی قطع نشود و طبق دستور تا زمان نیاز استفاده شود.

توجه:

در حین حملات تشنج برای جلوگیری از مسدود شدن راه هوایی نوزاد و آسپیراسیون شیر، نوزاد را به پهلو قرار دهید و راه هوایی او را باز نگه دارید.

کنترل تب جهت جلوگیری از بروز تشنج مجدد ضروری است.

علائم هشدار دهنده که نیاز به مراجعه فوری به اورژانس یا پزشک معالج دارد.

در صورت بروز هر یک از موارد زیر به پزشک مراجعه نمایید:

هر مقدار تب حتی به میزان کم - علائم مشکوک به تشنج - زرد شدن نوزاد - کاهش وزن - ادرار نکردن یا ادرار کم - عدم دفع مدفوع همراه با سفتی شکم - خوب شیر نخوردن - بی حالی - خواب آلودگی - سردی بدن یا دست و پاها - بی قراری مداوم - بلع مشکل (اشکال در قورت دادن) استفراغ پشت سرهم پس از هر بار تغذیه - اشکال در تنفس (تنفس تند و صدادار) - زنش پره های بینی - کبودی نوزاد - رنگ پریدگی - عفونت چشم ها.

زمان مراجعه مجدد:

*طبق توصیه پرستار و پزشک موقع ترخیص، جهت چک مجدد نوزاد به درمانگاه مربوطه مراجعه نمایید.
*مدارک مورد نیاز در اولین ویزیت پس از ترخیص (جواب آزمایشات غربالگری و سایر آزمایشات درخواستی، سونوگرافی، خلاصه پرونده و...) را همراه داشته باشید.

منابع: سایت clinical key – طب نلسون

امکانات مرتبط: پمفلت آموزشی – مکان آموزشی – پرستاران مرتبط

کارکنان مرتبط: پرستاران

نام و نام خانوادگی و سمت تصویب کننده:	نام و نام خانوادگی سمت تأیید کننده:	نام و نام خانوادگی و سمت تهیه کنندگان
دکتر حامد محسنی راد رئیس مرکز آموزشی و درمانی امام رضا (ع)	دکتر نازیلا حسن زاده فوق تخصص جراحی کودکان	فاطمه محمدی مدیر خدمات پرستاری
		آرزو نوری سوپروایزر آموزشی
		پروین امیری سوپر وایزر آموزش سلامت